AZALPENAK

J. SAROIHANDY

LAUAXETA

Olantxe idazten ixan dau bere abixena Saroyandi jaunak. France'kua zala esanen dabe gixon jakintsu au, France'n jayua zalako, baña odolez euzkotaŕa zan. Orain urte asko dira. Gernika'n Euzko-Ikaskuntza'ren batzaŕa egin zanian an ikusi geban. Txikija nintzan eta enintzan aŕduratu an ziran gixon ospetsubak ezaututen.

Baña oindikaŕen Saroihandy jaunaren aurpegija zelakua zan begi-auŕian daukot, Ordutik R. I. E. V. aldizkingi edeŕan irakuŕten ixan dodaz bere lanak. Laterazko adiralketan saŕtuba zan, baña geroxe euzko-adiralketan asi zan.

Pirineo aldian diran latera-seme diran izkuntzatzaz lan edeŕak egiña da. France'n ixan diran gixon ospetsubenatariko bat zan. Bere baŕirik eztogu jakin, baña "Courrier de Bayona,,'n izpaŕ baltzau irakuŕi dogu. H. Herelle euzkeltzale jakintsubak idatzi dau Saroihandy jaunatzaz. Gibeletik gexorik eguan aspaldiz ta Paris'ko eriŧegi baten il zan Bagila-24'gn.

Gernika'n ixan zanian Oihenart edo Oyenart jaunak elitiztijatzaz eukozan gogayatzaz jardun zan. Gero euzko-aditzatzazko lan sakonak egin ebazan Iberia'ko itzorkunetan irozota.

Menendez Pidal jaunaren omenez egin ziran idazti andi ta edeŕetan be irakuŕi geinke Saraoihandy daunaren lan bat. Oŕeaga edo Roncesvalles'ko aseliatzaz sakonkiro ekin eutson.

Oindiño eztau askok ikutu asele ori Saraoihandy jaunak baxen argi ta garbi. College de France'n bere ordez Jaŕi-eragin en tson Morel Fatio jaun aipagaŕijak.

Europa'ko izkuntzazko irakasle autu ebenian College oŕetan, euzkerea aŕtu eban bere arlotzat. Bost urtetan ekin eutson gai oni. Aŕigaŕija ludiko ikastetxerik guren baten euzkereatzaz jarduntia.

Pastoraletzaz be idatzi eban. Onetan Herelle ixan da gixonik ospatsubena, baña "Pasion" antzeztu zala amaseigaŕen eundijan Lesaka'ko eŕijan Saraihandy jaunak onbat emon eban. Onetzaz Urkixo jaunak idatzi dau aŕezkero.

Euzko-eŕija maŧe eban gixon onek meresi dau geure oroimena. Gixon apala ta jakintsuba zan eta latera izkuntzak goralduten ekin eutsonak, euzkerea goralduten ekin eban gero.

Gure Heŕia'n be argiŧaldu ixan dira iñoz bere lanak. Geure oŕoimenean bego Sarojandi jaunaren oroimena.

Paris'en asko egin eban euzkerea goralduten eta bots urtetan College de France'ko urtetuan gai onetzaz ekin ebanak, benetan bere antziñakuen izkuntza maŧe ebala erakutsi eban.

Euzko-erri-jakintza

Markina'ta jemein'go basetxiak

ATXONDO AUZOKUAK

Aŕpiko-Eŕota.
Bolu.
Iŧube.
Iŧubaŕte.
Eskuŕaundi.
Txorixanekua.
Olabe.
Igotz.
Gabaro.
Laŕuts.
Ituŕitxu.
Axola.
Axola-Goikua.
Etxetxu.
Ibaŕa.
Intxauspe.
Lopetxanekua.
Toŕe-Zaŕ.
Lezaran.
Mendibe.
Axpe.
Ibaseta-Ormetxe.
Ibaseta-Bizketxe.
Ibaseta-Erdikua.
Eŕekalde-Ganekua.
Eŕekalde-Bekua.
Uŕlo.
Bega.
Aizmendi.

BAŔOETA AUZOKUAK

Baŕoeta-Toŕe.
Ortulau.
Baŕoeta-Arana.
Gaŕoeta-Goŧi.
Baŕoeta-Beñe (A.).
Oxilain.
Bauskain.
Eloŕegi.
Gurbiola.
Induspe.
Padeŕanekua.

AMALO AUZOKUAK

Aspiltza.
Askuŕiña-Goikua.
Askuŕiña-Bekua.
Mendikute.
Zamora.
Arantzabal.
Txatxana.
Laiz.
Laiz-Ormetxe.
Lapaŕe.
Eguŕola-Toŕe.
Eguŕola-Eŕota.
Amalobieta (A.).
Olabaŕi (A.).
Olabaŕi-Eŕota (A.).
Agiŕe-Amalo.
Gabixola-Bekua.
Olazaŕ.
Bengoetxea.
Agoŕixa.
Ileŕiŧe.
Gaŕamiola.
Abadesagasti.
Plazakorta-Bekua.
Korostola.
Basozabal.
Kortatxupe-Goikua.
Kortatxupe-Bekua.
Egixeun.
Uluzeta.
Iminŧola-Nagusi.
Iminŧola-Txiki.
Dama-Korta.
Maña-Korta.
Kortazaŕ.
Laugaña.
Sakoneta.
Kanterape.
Usu-zabal.
Amulategi.
Amilegarai-Goikua.
Amilegarai-Bekua.
Oreuntse.
Eŕetolotza.
Laŕuskain-Goikua.
Laŕuskain-Erdikua.
Laŕuskain-Eŕota.
Laŕuskain...

GOYEŔI AUZOKUAK

Aŕate.
Satsu-Zabal.
Satsu-Erdiko.
Satsu-Txiki.
Ganeta.
Lauzirika.
Ubila-Toŕe.
Ubila-Goiko.
Ubila-Eŕota.
Eizagiŕe.
Belaustegi.
Gatzatu.
Iŧuño.
Trotiaga.

Uaŕa.—Basetxien ixen batzubetan (A.) jaŕi dot, eta esan gura dau etxe oŕeitan oindiño etxiaren abixena daruela bertako biztanliak. Besteren batzubetan be ba'leŧeke, nik jakin ezaŕen. Itxi dodaz basetxe batzuk ixenik eztakidalako. Auzo batekua bestian be saŕtuko neban biaŕ ba'da; bat-edo-bat artu be bai. Barinaga aldeko basetxien ixenak erdijak be eztakidaz, eta ia bat-edo-batek ango aldekuak idazten dauzan ixen polit-politak dagoz-ta. Markina-Etxebaŕia'n be bai.

ETE.

(Yaŕaitzeko.)

Gazi-Gazak

I, Kepandon, bijaŕ neure zoŕa ordaindu gura neuskik eta nun itxarongo daustak?

—Ba... Areatza'ra eldu adi saspiretan eta an ixango nok.

—Eta eurija ba-dok?

—Etxotzak, juango nok.

—Eta gexotuko ba'intz.

—¡Ostera! ba, juan da kiŧu.

—Eta buruba moztuko ba'leuskiŧek?

—Ba, buruba galtzarpian artuta juango nitekek ¡eŕekontxo!

卐 卐 卐

¡Mutiŧak! nik neuk-be etxaubot koipe asko baña Andalucía be ondo igaŕtuta egon--ba.

Bai; sardiña-zaŕ mardulagorik ixango da saloki basteŕen-baten.

Besterik ez lako argala zan-aŕen, ez eutson aŕdura aundirik osasunaz ebilan-aŕtian; baña lengunian alako nayez bat nabaitzen ebela aspaldi edo-ta, auzoko adizkide batek bere ezaguna dan osagile bategana bidaldu entzun, Ankaluze'ren gatxak osabiderik ete--eukon jakiŧeko, arakatu egijan.

Osagiligandik bijuŕtu zanian Ankaluze, auzoko adizkide oŕegaz auŕkiŧu zan txaidian, eta iŧanduten dautso adizkidiak:

—¿Eta, nik aŧaturiko osagiliarengana ixan az?

—Bai.

—Eta ondo aŕtun au-edo?

—Bai ondo aŕtu nayok, baña etxaustak esan zer gexo dodan. Ain argal nagolako ezin dabela igaŕi, gatxa, sabelian ala eperdijan dagon diñok.

ABELETXE.

ETXE TA LURR SALDU-EROSTIA
Etxien-gain diru arrtu-emotia
INTXAURRAGA'tarr P.
Bilbao-Bailen, 3-2'g. 11.685 urrutizk

Aranburu'tar R.
AZAL ETA TXIZ-BIDIAK
Fueros, 5, 3.° DONOSTIA

MARTIKORENA
Bekiyeta'ko gaixoen zendagillea

LEGAZPI, 10 — TELEFONO, 13.777
ARIETA BITXIZALEA
LEGAZPI, 10'AN — UŔUTIZKINA, 13.777
DONOSTIA
Emblemas Nacionalistas en esmalte fino
Especialidad en banderas vascas con piedras preciosas
Leyarlabanki Onez Egindako Ikur Aberkoyak
Ari-Pitxiz Ornitutako Eusko Ikurriñak Bereziki

ERRIJETATIK

URKIOLA

TXINDOŔKUMA BAT.—Kepa deunaren egunan, Enbeita'taŕ Balendin aguŕtau geban emen bere emaztegayagaz. Emen zan Sardui txiŕindularija be.

BALTZOLA'RA.— Dima'ko leza oŕeik ikusgaŕijak dira. Ezkara an ixan, baña gustijak diñue gauza edeŕa dala. Kepa deunaren aŕatsaldian an ixan ziran Mardaratz'taŕ Joseba Mirena eta Bilbao'ko Zabala'taŕ Kelerin.

AMAITERMINGO MUTIŦA.—Obeto dagola entzun dogu Amaitermingo Gergori'ren semia. Bijotzez gura geunke osatuta ikustia.

KEPA DEUNAREN EGUNA.—Urkiola'n notin asko ikusi genduban egun oŕetan. Dima'ko jayak ziran eta arantza be asko juan zan.

ANBOTO'KO MIETZA.—Auŕera duaz lanok. Barakaldo'n legez ikusiko ete-dabez Azpe'taŕok Anboto'ko inguruhak?

"IBON,,'I.—Atxondo'ko Kaulde'k esan daust izpaŕingi onen bitaŕtez zeure astarteko "Egunekua" pozik irakuŕi ebala azalduteko. Malukijetzaz idatzi zeban eta malukizalia dan ezkero, pozik olako gauzak irakuŕten dauz.

JUAN-ETOŔI. — Donostia'tik Aŕilaga sendija egitaldi bat egiŧeko.

UNTZIŦA-GOYEN.

Uaŕa.—Azpe-onduan ezpedi jaso Barakaldo'n dalako olearik. Zoritxaŕa baño eztago olako gauzakaz txindiŧan ezer irebazi-aŕen. Altzola'ko lezara juateko naz neu be. Edeŕa ei-da. Zeure uaŕak poztu nau. Aguŕ. Lauaxeta.

MAÑARIA

LENENGO BARIKUBAN.—Barikuban goxeko meza bijetan, Josu'ren Bijotz gozuaren aintzaz Jaunaŕtze asko egin zan. Eta iluntzean be, asmu baŕdiñaz elizkixun edeŕa egin zan. Kistaŕontzat, auxe onerazpenik edeŕena ta onuratsubena.

¡DURANGO'RA!—Gaur, ilonen 3'gn., Durango'n, beŕtako batzokija'ren askundia dala-ta, euzko-jai eder edeŕak ospatuko dira. Uri txukun oŕetan, gaur, Euzkadi geure Ama goratu gurarik milaka ta milaka abeŕtzaliak alkaŕen leyan lez batuko dira.

Emekuok be, dan-danok juango gara; durangotaŕ abeŕtzale zintzuak eraldutako jai abeŕkoyan, geure bijotzak abeŕijaren maŧasunian sutu ta sendatu daŧezan be. ¡Danok, ba, Durango'ra!

JUAN-ETOŔIJAK.—Aramayo'ra juan ziran deun Jon jayak igaroten, Solaguren'daŕ Jon eta Lete'taŕ Lone neskatila.

—Valladolid'era juan zan Kaltzada'taŕ Jone neskatila.

—Egun batzuk igaroten auŕkitzen da, Zabala'taŕ Miren Arantzazu neskatila.

—Deun Jon jayak Ereñon igarota, larunbatian etxeratu zan, Ibaŕa'taŕ Eŕupin txaunburu jauna.

—Eguaztenian egon ziran emen, Durango'ko euzko-jayaen egiŧarauak zabaltzen etoŕita, Garamendi'taŕ Jon eta Olabaŕieta, abeŕtzale zintzuak.

—Eibar, era juan ziran, Ituŕitza'taŕ Kolestin eta Gonzalez-Audikana'taŕ Jakinda ta Iñaki mutikuak..

—Larunbatean egon zan emen, Bizkaŕa'taŕ Sabin mutikua.

IKUŔIN BAŔIJA. — Geure abeŕijaren ikuŕin baŕija egiŧeko txindija pilatzen asi dira. Lendikua oso dala txikija ta, beste bat egiŧeko asmua artu dogu ta. ¡Orduba zan...!

Orain, eŕiŧaŕ abeŕtzaliok, geure ikuŕiña egiŧeko zeŕ-edo-zeŕ gustijok emon biaŕ dogu. Txindi-biltzalak ba oŕetarako eŕeztazun andijak ipini dauskubez ta; dirua, txakuŕetan, zidaŕetan naiz ingiŧan (papeletan) artuko dauskubela diñozkue ta. Beraz, gitxi edo asko, zuri edo baltz dan-danok zegozeŕtxu emon biaŕ dogu, ikuŕiñarentzat emoten dana abeŕijarentzat ixaten da ta.

"LAUAXETA" JAUNARI. — Agate deuna'ren abestijak nun batu nebazan iŧanduten eustazun. Abesti areik ba, 72 uŕtedun emakume bateri entzunikuak dira; ta atso aguŕgaŕi oŕek diñuanez, orain larogei urtez-gora eŕi ontan abestuten ziran. Baŧa aŕezkero be, bera gastia zala euren etxian be abestuten ei-ebezan eta. Beraz, atzo goxeko intzetan asmauak eztira bertsuak. Beste bertso zaŕ batzuk be, idazki onegaz, batera bialtzen dautsudaz.

MENDIGOXALE EŔIMIAK. — Igandian, Uŕkiola'ra txangua eginda etozala, emen aguŕtau gebazan Bilbao'ko abeŕtzale zintzo ta ezaguna dan Eŕasti'taŕ Joseba Mirena ta bere umetxubak, eta San Julian'daŕ Mikel eta Pirmin mutil gastetxubak. Danak, Urkiola'ra osteria oñez egin eben. Atxaŕtetik igon eta emeko bitxabaletik jatsi ziran-eta. ¡Ibilŧaldi edeŕa benetan!

Eŕasti jauna'ren umetxubak, ondiño amaŕ zortzi ta saspi urtedun neskato-mutikuak diran-aŕen, ibillaldi ain luzia egin eben antzik ezeben. Durango'rantza txairo ta bizkoŕ juan ziran eta. Goikuak oŕetan laguntzen ba'dautzoe, uŕte batzuen buruan ¡a zelako mendigoxaliak ixango diran! Edozeñek ez-diŧuz atzian itxiko ume adoretsuak.

BILBAO'KO NESKATIŦAK.— Egubaztenian egon ziran emen Bilbao'ko neskatila abeŕtzale oneik: Arana'taŕ Karmele, Koŕtabaŕia'taŕ Inese ta Miren, Aŕate'aŕ Todore, Amiano'taŕ Agurtzane ta Amale ta Merino'taŕ Karmele. Danak, Bilbaon bixi diran aŕen, euzkeraz paŕa-paŕa berba egiŧen eben. Eureikaz baŕiketalditxu bat atsegiñez egin gendun; geure euzkera gozuan eŕeztasun andijaz itz-egiŧen eben eta.

Oŕa, ba, ukonduetatik be eŕderia darijola dabiltzan eŕi txikijetako "señorita"-rentzat zelako ikaskixun edeŕa.

MAÑARIKO.

Begikuak ixan yatazan bertzotxu areik Beste askori be entzun dautset auxe. Pozuten naz oŕen zaŕak dirala jakitian. Eskeŕak zueri. Orainguak be polit-poliŧak dira. Lauaxeta.

GAZTELU - ELEXABEITIA

EMAKUME ABEŔTZALE-BATZA.—Il onen 10'gn. ixango dira eŕi onetan jai andijak, ospatuteko E. A.-B. ta Batzokijaren zabalkundia eta euren ikuŕiñ bijen oneskintza.

Ikusi doguz ikuŕiñok eta gustiz edeŕak dira. ¿Eta euren tokija? ¡Au bai dala poliŧa! gixonen Batzokijan onduan ezaŕi dabe, eta oŕ dabiltz poliŧo-poliŧo apaintzen

Egun aretan ozte asko etoŕiko da eŕitxu eŕi onetako emakumiak oŕenbestera elduko zirala? Batzartegijan beste gauza askon artian ezaŕi dabez gure Sabiñ maŧiaren irudi edeŕ bat auŕen-auŕ. Ama Begoña'kua dabela.

Egun aretan oste asko etoŕiko da eŕitxu onetara, batez-bere itzaldija entzutera Ambrose V. Martin O'Daly Irlandaŕ abeŕtzale sutsubari.

DURANGO'RA.—Gauŕ eŕi onetatik Durango'ra oste asko juango da ango Euzko-Batzoki askundia dala-ta ixango diran jai ta itzaldi ikusi ta entzutera. Juan-etoŕija egiŧeko belbil aundi bi dagoz.

ALBOKARI TA NAŔOZKIÑAK.—Deun Kepa egunian juan dira Dima'ra ta an euki dabe ondore, on edo exito aundi bat, Gastedi gustijak dantzan euren soñuban egin biaŕ ebela baño ez eben oldozten, eta amatsubalde bakotxian gustiz txalotubak ixaten ziran.

UTAŔK.

LASARTE

¡EGUN AUNDIYA!—Aundiya benetan izango da Uztaila 17'gn. eguna gure eŕi ontan.

Batzokiaren askunde ta "¡Ekin-ekin!" mendigoxale-aldra ta Emakume-Abeŕtzale-Batza'ren ikuŕiñen onespena dirala-ta aitatutako egunerako jaiaberkoi ikusgaŕiak eratzen ari da Lasarte-Oria'ko Euzko-Batzokia.

Euzkadi'ko eŕi geyentxoenak lez, Lasarte ta Oria ere beartuak daude euzko-abeŕtzaletasunaren zabalkundeari bultzada bat geyago ematera.

Jai aundiaz abeŕtzaletasunaren edertasuna agiri-agirian jaŕi nai degu Lasarte ta Oria etxadietan. Jaupa edeŕa, txistulari aipatuenak, dantzariak, auŕeskua, oturuntza, olerki-esaleak, eta... ¡batzar aberkoi izugaŕia! Abeŕtzaletasunean oraindik sartu ez diran gure eŕitaŕei Arana-Goiri'ren asmoak itsasi arazteko itzlari ospetsuenak.

Baseŕitaŕak eta kaletaŕak, gizaseme ta emakumeak, zar eta gasteak, Uztaila'ren 17'gna. zuentzat izango da, euzko-abeŕtzaletasunaren egiak zuen biotzetara aramateaŕen, zuek euzkotaŕak zeren abeŕia ezagutu ezazuten.

Artu bada abegi onez egun ori, ez ukoŕik eman gure deiari, arduratu oraindañoko itxumena baztertu ta Jel ikuŕitzaren dizdiraz zeren adimenak argitzen.

¡Euzkotaŕak, Uztaila'ren 17'an, gustijak Lasarte'ra!

EŔIKO JAYAK.—Urtero bezela egun abetan Deun Kepa jayak ospatu ditugu.

Deun Kepa egunean notintza aundia bildu zan. Jaupa nagusian Perosi'ren "Pontifical" abestu zan. Txonitza Eŕekondo'taŕ Andoni Prantzeskataŕak egin zun.

Ondoren Batzoki'ko dantzariak auŕeskua dantzatu zuten.

Aŕatsaldean Ernani'ko txistulariak eta eresbatzak naiko dantza eragin zion gaztediari. Eresbatza amaŕak arte ta txistulariak amabiak arte jardun ziran.

Ostegunean jolas asko egin ziran: pelota partidua, lasterkestun-lasterketa, koŕikalariak, euzko-olerki-esaleak, Ernani'ko dantzari-txikiak, auŕeskua ta Añorga'ko txistulari gazteak. Zazpiretatik amabiak arte Ernani'ko eresbatza.

Balkoyetan zapi-aberkoi asko ikusi ditugu. ¡Oso ederki!

A-BI.

Uaŕa.—A-Bi adizkide mína: Lasarte-Orio'ko batzokiya zabalduko dezutela laisteŕta jaso nun lendakari jaunaren eskutitza aruntz juateko, bañan ezin, Aŕigoŕiaga'n eŕijan dut egun beratan-eta.

Pozik juango nintzan Lasarte'ra, Gipuzkoa begiko zaidalako, bañan uŕenguan ixanen dogu. EUZKADI emen dezute zabalkundia egin nai dezuteneralko. Euzkeraz ta erderaz pozik argiŧalduko deguz. Aguŕ adizkide ona.—Lauaxeta.

ZEANURI

GUDARITZARA.—Euren etxietan ila bi igarota baŕiro gudalitzara biuŕtu dira Bengoetxea'taŕ Todor, Barazaŕgua, Gorostiaga, Ogara-betikua, eta Artetxe, Ortuzar'gua.

UNDUŔAGA'KO JAYAK.—Urtero legez oste aundija eldu zan Unduŕaga'ko jayetara. Goxian jaupa txonitzagaz. Aŕatsaldian kirol-garbijak gustiz neketu-aŕte. Eta eguberdijan?

—Auxe zan kirolik onena. Bazkari edeŕa aundiŧu-aŕte. ¡Usaña beintzat alakua eguan! janarija uŕinetik be az genduban ikusi baña.

Aŕatsaldian Dima'rantza be emengo albokarijak joyazala-ta, geu be andik ixan giñan. Onetzaz "Atzilari'k" be zer-edo-zer esango dauzku.

MENDIGOXALIAK.—Igandian, Gorbei ganerantza, egun batzuk igaroten igon zan Sota'taŕ Imanol, Aburto eta bere adizkide batzubaz. Sasoi edeŕa daukie lagun ona osuan ezkero.

DURANGO'RA.—Poz aundija dago eŕi onetako abeŕtzalien aŕtian, igandian (Garila-3'gn.) Durango'ra jazteko. Egunero irakuŕi dozubez bertako Tabira'taŕ Batzokijak gertau dabezan jayak. Oŕegaŧik gauŕ, Zeanuri eta albo-eŕi gustijetako abeŕtzaliak, Durango'ra juan gadizan, batek be atxakirik atera barik, eta erakutsi daigun bertan gure abeŕtzaletasuna.

Uŕengo igandean baŕiz Gaztelu-Elexabeitia'ra.

AŔEGI'TAŔ BAT.

APATAMONASTERIO

ZAINDARI-JAYAK.—Oi-dan lez, elexa gustija argi ta loraz txukun apainduta ospatu dogu Kepa Deunaren jai aundija. Goxian eŕirik geyenak jaunaŕtu, amaŕetan jaupa, eŕiko eta Abadiano'ko abeslarijak bikain abestuta "Perosi,,'ren Jaupa nagusi ospatsuba eta Aŧa Domekataŕ batek egin eban itzaldi egoki-egokija euzkera garbi ta txukunian.

Jaupa-ostian auŕeskuba. ¿Nork egin ebala? Erdi-Apatamonasterio'taŕ dan Zabala'taŕ Josu sutsu-sutsubak.

¡Zein pozik entzuten doguzan bere "eup" bulaŕtsubat!

Aŕatsaldian euzko-dantzaldija. Gabian asto-aŕantzak eta "Himno de Riego" auspozaŕ bategaz, eresija apuŕtxu bat aldatuta

ARAUDIJA.—Gixon batzuk, bestiak dabixan bidetik, ezin ibili ixaten dira. Eŕirik

Alde gustijetako izparrak

Bombay'ko lazkarijak

Obiraltze batera ixanda etoŕzan musulmandaŕ batzubei hindustaŕak bidera urten da oldaŕ-egin eutsen, eta talde bitzuben aŕtian ikaragaŕizko buŕukea soŕtu zan.

Buŕukaldi onetan il ziranak, 12 notin ixan ziran, eta zauriŧubak baŕiz, beŕogeta-amaŕ.

Obiraltze batetik etoŕi ziran, eta amabi obiraltze baŕi gertau ebezan. Ostera bakotxeko amabi baŕi gertetan ba-daŕaitse jaŕai, musulman-hinduok lasteŕ dira amaŧu.

Ventura Gassols'eri jazo yakona dala-ta

Barcelona.—"L'Humanitat" izpaŕingijak Madrid'ko jatetxian Gassols aldunagaz egin ixan eben basatikerijatzaz idazten dau, eta egiñen gaiztetsigaŕi a egin ebenak lau bakaldaŕ gaste dirala diño. Madrid'ko akeŧetxe baten batzen ixan ei-dira gaste oŕeik, eta antxe erabagi ixan ei-eben Gassols'eri egin ixan dautsen bakankerijori egitia. Oŕaŧio euretatik batek, oleŕkarijaren odóriaz gomutauta, lagunai uaŕtu erain ei-eutsen, gogoŕtuten asiko ba'litzakijue ia zer egingo eben.

Uaŕ onek baña lasteŕ ixan ei-eban erantzuna; "daunbada bi jaurti ta erail" erantzun ei-eban, ba, bakaldaŕ azaŕijetako batek.

"L'Humanitat" basatikerijau bere adore gustijakaz gaiztelsiten dau.

Eta eźta gitxijagorako ixan be. Bakaldaŕak diran katolikuak egiŧeko ezeze, Siberia'ko otsuak egiŧeko be basatikeri aundijegija da ori-ta.

Eŕi osua asarratu ta ertzañen auŕka jasoten da

Pforheim. — Goelfichen emon biaŕ zan epai bat bide-zala, eŕi osua asaŕatu zan, eta ordezkarijetako bateri, esturaldi galantak jasanerazo.

Asaŕatubak baretuteko eŕtzañak juan biaŕ ixan eben. Baña eŕija bein asaŕatuten danian benetan egiŧen da-ta, len epaŧkarijen auŕka jagi ba-zan, orain eŕtzañen auŕka jagi dira, ta upe-ostietan eta al eben lekubetan ostendubaz, ertzañakin daunbadaka asi. Matxiñada onetatik zauriŧu batzuk urten ziran. Ertzañak baña garale urten ziran.

Lugiñak oporrian

Badajoz.—Garijak eldu-eldu eginda, ta lugiñak lanik egin gurezda. Villalba de los Barros deritxon eŕijan iru egun oneitan soluetaratu barik dagoz, ta juateko be asmu barik ganera. Ogija gura dabenak berak egin dayala-edo buruban saŕtuko yaken, bai, ta, ¿arei nok orain soluetarantz eragin?

Eŕi--agindarijak be garijak alpeŕik galtzen dagozala-ta soluetaratu daŧezela esaten juan yakeze. Baña alpeŕik. Eurak baturiko garirik iñok estabela jango buruban jaŕi yakenezkero, areik gari-ebaten soluetaratutekorik eztago. Garijai suba emoten bai oŕaŧio; atzo be iru aldiz suba emon eta subak amatetan lanak-lan ixan ziran-eta.

geyena Araudijaren (Estatutoaren) alde? eurak ez, Euren buru "tonto-listotzelak" argi gura, ba. Ezertarako gauza eztiranak, bestiagatik beti txaŕto esaten.

ENDORIARI. — Eŕiŧaŕ batzuk eskatu dauste, esan daitzudala endore (alkate) oŕi, egin dagixula korta aundi bat, gabetan "abajo Euzkadi" eta "Viva Rusia" aŕantzaka ibilŧen diran astuak bertan sartuteko.

AGUŔ GUSTIJOL.—Oraiñ lau ilabete, zeubet eskatuta, zeubei laguntziaŕen asi nintzan idazten. Gauza asko esan dautzubedaz gaŕantzi aundikuak:

Batzokija, orain daguan tokijan barik, ikastola (eskola) zaŕian egiŧeko, eŕijari ordaindutia bardin dala-ta:

Asaŕerik eztogula biaŕ.

Jauntxurik, be, ez.

Auŕenengo ipini gura dozubezan emakumiak, atzenengo egon biaŕ laukela:

Atzenengo daukozubezanak, auŕenengo; ondo ezagututen diŧubalako gustijan asmuak.

Eta abaŕ...

Onantxe beste abeŕtzale zuŕ askok be, oldoztuten (pentzetan) dau. Eta onen zegaŧija ta eŕasoyak ondo ezagututen dozubez gustijok.

Izkin ziuŕ, gastiak, lasteŕ "poŕot" egingo dozubela, nire esanari jaramonik egiŧen ezpa'dautzazube. Eztot uste zaramonik egiŧeko eran zagozenik. Ba, oŕ konpon. Nire idazkirik beñipeiñ baŕira eztozube irakuŕiko.

Abeŕtzale zintzuakin ludijen azkenerano; abeŕtzale "pinŧuakin" inora, be, ez.

Beti-betiko agur.

MIAUTXU.

Uaŕa.—Miautxu adizkidia: Ezta kildidu biaŕ iñor olako gauzak ikusi-aŕen. Tamalez abeŕtzaliok asko jasan edo sufridu biar dogu, baña Euzkadi amearen aldez dana egiŧen dogu. Mesedez eskatuten dautzut baŕiro idazten jaŕai dagixula. Oso edeŕto egin dagikozulako.

Orain eta beti ingi oneik emen eukiko dozuz. Neuri emoten daustazuzan eskeŕak ondo portau nazalako zurekin, eztira neuretzat, zeuretzat baño. Ikusiko gara lasteŕ-edo oŕtik eta onetzaz izt-egingo dogu. Aguŕ.—Lauaxeta.

ELGOIBAR

BANAKARI BEŔIA.—Altzola'ko igeretxeko banakari (administradore) antu dute Albizu'taŕ Joseba abeŕtzale zintzua. Zorionak.

EIBAR'EN.—Gure eresbatza (Banda) Deun Jon jayetan Eibar auso eŕian izan zan jayari gaŕantzi aundiagua ematen. Izpaŕingiotatik jakin degu uri aŕtan oso txalotuak eta oso ongi aŕtuak izan dirala.

JAUPEA. — Ostegunian ileroko jaupa egondu zan txadon naguzian E. A.-B.'kuak ordainduta. Oso abeŕtzale gutxi bertaratzen da ezjakiña izango da ziuŕ, jakiñian ipini ilero izango dala jaupa au, eta alegindu bertaratzen.

DURANGO'RA.—Gaŕ bizia aŕkitzen da abeŕtzalien aŕtian gauŕ Durango'ra biurtzeko, Tabirataŕ Euzko-Batzokiak antolatutako jayetaratzeko, mendigoxaliak goizetik jungeo dira oñez, eta beste asko bultziz eta abaŕ.

ELEIZAKUAK.—Aŕtuta arkitzenda gure lagun dan Agŕegoikoa'taŕ Kepa. Laisteŕ sendatzia nai geunke eta otoiz elgoibartaŕak bere aldez.

IZPAŔ BELTZA. — Ostiralian Jaunagandu zan 67 uŕte zituala Lizundia'taŕ Joseba "Aizti-txiki" baseŕikua (G. B.). Laguntzen diegu atzegabian sendikoeri.

NERE TAMALA.—Zuzentzen dizutet, Iuŕeta (Durango'ko) Isasmendi'taŕ Imanol eta bere emaste Galastegi'taŕ Eskarne'ri, zuen urte biterdiko semetxo lastanan eriotza dala-ta.

AIXERIXA.

Idazliai uarrak

Deun Kepa, Deun Iñaki. Olantxe irakuŕi dot idaz-lan askotan, baña eztagola ondo uste dot. Euzkeraz beti "adjetivo" deritxona itz-atzian jaŕten dogu. Etxe baltza, etxe goŕija, arki zaŕa esaten doguzan legetxe, Iñaki Deuna.

Kepa Deuna esan biaŕ doguz. "Beste" baño auŕetik eztarabilgu: beste gixona, beste txakuŕa. Alpeŕikua ixango da uaŕ au be. Lekaruan itzaldijak egiŧen dodazala dirudit. Agiñak galdu-aŕte ots-egingo dot, ba.

Idazle batek Garay antzean idatzi dau, au eztan beste abixen bat. Garay, Zubikaray, Sarduy eta abaŕ ezin idatzi geinkez y azkenan dabela. Euzkeraz ezta y'gaz itzik amaŧuten. Garai, Sardui eta abaŕ.

卐 卐 卐

Beste batek aŕkaitzak idatzi dau. Ara emen zelan idatzi biaŕ doguzan bizkayeraz: Tz eta ts'ak auŕetik ai, ei, oi edo ui ba-daukez ta gero gedin edo vocal bat ba-dartue, auŕeko i galtzen dabe. Ordez tz edo ts oŕeik tx bijuŕuten dira. Areitz-ak ondo idazteko aretxak bakoitza ez bakotxa baño. Baño iñoz be ez aretx edo atx. Gaitza idatzi dau gauŕ bat-edo-batek. Gatxa idatzi biaŕ dau auŕerantzian.

卐 卐 卐

Andaluzia idatzi dauna be ba-daukagu. Gai onetzaz idatzi dogu, ba. Andalucia idatzi biaŕ dala azaldu dot. Madrid, London eta abaŕ idazten doguzan legez. Zegaŧijak esango dodaz baŕiro be.

卐 卐 卐

Auŕekoetxekua idatzi dau beste batek. Bizkai'kua, Auŕekoetxea'kua eta abaŕ idatzi biaŕ dirala erakutsi dogu.

Uaŕ oneik idazkijen azpijan-barik ementxe jaŕiko doguz, iñor asaŕatu eztedin. Oso "sensibleak" gara euzkotaŕak ixan be. Akatza egin daunak uleŕtuko dau beretzat dala ta bestiak be irakuŕtian ikasiko dabe zer-edo-zer. Eta Jaungoikua gustijokin.

LAUAXETA.

¡¡¡Eup!!!
Edari-ugorkitsu (licores) ta edari gozatzuen (jarabes), egin-etxea. Ardao biñuen biltokia.
Bilbon, calle Nueva, 3.
Suárez Llaguno

Temas vascos

Amigo "Lauaxeta":

A pesar de las ardorosas diatribas que nuestro don Miguel de Unamuno lanza contra la supervivencia del euzkera, te envío las siguientes líneas para que vean los lectores de EUZKADI el gran respeto que don Miguel Cervantes sentía por nuestra lengua. A grandes hombres, grandes sentimientos. Además, la enseñanza que de ellas se desprende no puede ser más hermosa.

En el cap. XVI, Parte II, del "Quijote", dice éste al "Caballero del Verde Gabán": "En resolución, todos los poetas antiguos escribieron en la lengua que mamaron en la leche, y no fueron a buscar las extranjeras para declarar la alteza de sus conceptos; y siendo esto así, razón sería se extendiese esta costumbre por todas las naciones, y que no se desestimase el poeta alemán porque escribe en su lengua, ni el castellano, *ni aun el vizcaino que escribe en la suya.*"

Ese *aun* que pone don Miguel I vale un mundo.

Tuyo affmo. en Jel,

TSANKA.

¡Qué interesantísima Enciclopedia podríamos formar, amigo "Lauaxeta", si todos los vascos aficionados a las letras te fuesen enviando las frases relacionadas con todo lo que sea nuestro que encuentren en sus lecturas!

卐 卐 卐

Dilecto "Tsanka": El trabajo que pudieran llevar a buen término los aficionados a la lectura es, sin duda, muy interesante; pero entre nosotros existen muchos perezosos. No tenemos ansia de querer laborar por nuestra cultura racial. Hace algunos años leí un trabajo precioso del señor Aranzadi, en el que estudiaba el amor que Cervantes mostró por todo lo vasco. García Herrero publicó también en la "R. I. E. V." un profundo trabajo acerca del concepto que los escritores españoles de los siglos XVI y XVII tenían de los vascos. Pero en otras literaturas pudiéramos encontrar bellas frases, conceptos elogiosos para nuestra raza. Procuraremos despertar esta curiosidad dando cabida en estas páginas a cuantos trabajos se nos envíen. Tú puedes hacer mucho como hombre aficionado a la lectura. Espero que darás ejemplo a los demás. Saludos.

LAUAXETA.